

RENAȘTEREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul anual: 400 Lei.

Director: Dr. I. MATEIU

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 3.

Cenzurat.

NOUL MINISTRU AL CULTELOR PROF. IOAN LUPAȘ

D-l Octavian Goga, președintele consiliului de miniștri, a săvârșit unul din actele cele mai fericite, chemând în fruntea departamentului Cultelor pe profesorul *Ioan Lupaș* dela Universitatea din Cluj.

Mărturisim, că gestul nu ne-a surprins, în schimb însă ne-a făcut o deosebită bucurie, fiindcă răspundea sentimentului general al conștiințelor ortodoxe din toată țara. Iar Transilvania în special, are îndoite motive să salute cu entuziasm această numire, în care vede garanția optimă a intereselor și idealurilor sale religioase.

Căci profesorul *Ioan Lupaș* întrunește, prin grația cerului, toate acele condiții morale, intelectuale și politice, pe cari le socotim indispensabile în situația dificilă de astăzi, răspunderilor mari ce le implică de sigur conducerea iscusită a treburilor noastre bisericesti, atât de variate și delicate.

Credința și știința sunt cele două linii fundamentale, cari unite într-o armonie desăvârșită, constituie structura sufletească a profesorului *Lupaș* și temeiul ascensiunii sale rapide în galeria marilor figuri reprezentative ale vieții noastre contemporane.

Inzestrat cu talent excepțional și încălzit de o puternică sensibilitate religioasă, pe cari le ocrotea de timpuriu cu toată iubirea o mamă credincioasă, el le-a dezvoltat cu râvnă fără preget în cursul anilor de prim-eminent al școlilor din Săliște și Sibiu, Brașov și Budapesta, stârnind pretutindeni admirația profesorilor și prezicerile lor măgulitoare.

În adevăr ele s'au confirmat în curând, căci la vârsta de 23 ani i se și oferă o catedră la Seminarul Andreian din Sibiu, unde cursul său de istorie națională deveni pasiunea studenților și începutul unor preocupări sistematice pentru viața

de ieri a neamului nostru. Nu trecură nici patru ani și istoriografia ardeleană primea la 1909 din condeiul tânărului profesor vasta monografie despre Mitropolitul *Andrei Șaguna*, care prin metoda științifică modernă și vesmântul ei literar surprinzător, i-a adus autorului un premiu al Academiei Române și alegerea ca membru corespondent în această supremă instituție de știință românească. De-acum reputația științifică a profesorului *Ioan Lupaș* era stabilită, și în cursul anilor ea a crescut neconținut prin seria bogată de studii și cercetări originale, cari în 1916 l-au așezat definitiv printre nemuritorii literelor române, iar în 1919 i-au prilejuit chemarea la catedra de istorie națională a Universității din Cluj. De atunci și până astăzi a îndeplinit o operă didactică, educativă și științifică atât de prodigioasă, cum puține îi pot stă alături prin seriozitatea, valoarea și efectele ei binecuvântate. Exploratorul infatigabil de arhive și tâlcuitorul impecabil de documente n'a dat la iveală numai lucrări de seamă, ce limpezeau alătea colțuri obscure ale trecutului nostru, ci a creat la Cluj o adevărată școală istorică, în care a știut formă serii întregi de profesori solid pregătiți pentru cercetări științifice și ocuparea catedrelor dela institutele de învățământ de toate gradele din Transilvania și alte părți ale țării.

Cele 7 Anuare masive ale *Institutului de istorie națională*, tipărite în colaborare cu dl Al. Lapedatu, sunt proba cea mai elocventă a muncii migăloase și direcției binechibzuite inaugurate de domnia sa la Universitatea noastră. Iar manualele de istorie, ce le-a scris cu atâta căldură, claritate și precizie, au devenit un fel de biblii populare citite cu aceeași bucurie sufletească de profesori și elevii

lor. Să ne reamintim o clipă recenta *Istorie a unirii Românilor*, tipărită din îndemnul M. S. Regelui Carol II-lea, care prin concepția și stilul ei a pătruns în toate straturile societății românești ca una din cărțile cele mai admirabile. Dar profesorul *Lupaș* n'a rămas numai un savant de catedră, ci chiar dela începuturile activității sale a înțeles să fie și un distins îndrumător al opiniei publice atât prin *scrisul* său fecund la toate ziarele de seamă, cât și prin *conferințele* fără număr ce le ține pretutindeni, cu același elan înălțător și cu aceeași elocință cuceritoare.

Ele i-au dat un prestigiu și o autoritate necontestată, pe cari temnițele Seghedinului și suferințele internărilor din vremea războiului n'au făcut decât să-l înalte tot mai sus, și să-i dea aureola de martir în ceasul înfăptuirii idealului național, pentru care luptase cu atâta risipă de suflet românesc.

*

Să nu uităm însă, că reputatul savant și neîntrecutul naționalist era dublat — ca nimeni altul — de calitatea de *preot*. După 5 ani de profesorat la școala lui *Șaguna* din Sibiu, glasul strămoșilor și mândria compatrioților săi îl chemă în scaunul de protopop al *Săliștei*, căruia îi dă o strălucire necunoscută până atunci în Biserica ardeleană, înfăptuind *protopopiatul-model*. Parohiile se primenesc printr-o nouă ordine gospodărească, iar viața lor sufletească capătă un suflu idealist și creator, datorită unei intense acțiuni pastorale. Amvonul capătă glas în fiecare Duminecă și sârbătoare, predicile cele mai bune sunt tipărite într-o bibliotecă locală, școala confesională este supraviețuită de aproape, conferințele preoțești devin izvoare bogate de orientare duhovnicească, problemele culturale și economice ale satului sunt urmărite

„Și când faci ospăț
chiamă săracii, neputincioșii, șchiopii și orbii, și
va fi fericite de tine, căci
ei n'au cu ce să-ți răsplătească,
ci ți se va răsplăti
la învierea dreptilor.“

Luca 14, 13.

RĂSPUNSUL

P. S. Episcop Nicolae Colan
la adresa dlui Ministru de Culte

Prea Stim. Domnule Ministru,

V'am primit cu vie satisfacție adresa cu Nr. 37024 din 31 Decembrie 1937, ce Ne-ați trimis îndată după numirea Dvoastre în înalta demnitate de sfințic al Tronului.

Constatăm cu bucurie, că Biserica noastră dreptmăritoare se identifică integral cu programul de guvernământ schițat în acea adresă, pentru că el fiind zidit pe întreita deviză: „Hristos, Rege, Națiune“ e menit să deschidă perspective luminoase spre o epocă de renaștere spirituală a Neamului Românesc.

Slujitorii Sfintei noastre Biserici vor fi fericiti să colaboreze la cât mai grabnica înfăptuire a acestui program care a alcătuit și până acum ținta celor mai curate și mai entuziaste strădanii ale lor.

Primiți, Vă rugăm, Domnule Ministru, odată cu arhierestile Noastre binecuvântări, asigurarea caldelor Noastre sentimente de cinste și afecțiune.

Cluj, la 15 Ianuarie 1938.

† NICOLAE
Episcop

cu stăruință înțeleghătoare, toate împreună contribuind la o învioreare religioasă remarcabilă a poporului. Protopopul *I. Lupaș* înfiripă prin știința și exemplul lui impresionant, concepția practică a *preotului-apostol*, devotat până la jertfă sfințeniei altarului și ocrotirii naționale a credincioșilor săi. Nu-i mirare astfel, că oratoria inegalabilă a învățatului protopop a trezit în suflete acele avânturi mari, cari au determinat toate satele de sub păstorirea lui la salvarea eroică a școalelor primare din moartea ce le-o pregătise legea scelerată a contelui *Apponyi*.

Același spirit preoțesc nou și superior l-a dus în toate *corporațiunile noastre bisericesti*, unde inteligența, cultura și presanța lui au știut totdeauna să se facă ascultate, prin profunzimea judecății și claritatea perspecti-

velor ce le schiță în fața unor adunări, uimite de farmecul verbului său înaripat.

Cu aceste atribute a intrat în *România întregită* și în pofida catedrei sale profane, n'a vrut să renunțe o clipă la legăturile sale organice cu *Biserica ortodoxă*. Își va păstra deci locul de onoare în toate consiliile, adunările și congresele bisericești, contribuind printr-o prezență deosebit de activă la realizarea operei istorice de unificare din 1925, iar de atunci încolo la toate actele mari ale ortodoxiei românești.

Cunoscător eminent al Bisericii în dezvoltarea ei istorică, incomparabil inițiat în tainele organizației șaguniene, care ne cuprinde astăzi pe toți, perfect orientat în viața cultelor minoritare dela noi — profesorul *Lupaș* deține toate titlurile spre a fi considerat, prin anticipație, cel mai competent Ministru de Culte din câți i-a avut Țara după războiu.

Eparhia noastră, la a cărei înființare și dezvoltare a contribuit în măsură determinantă, are toate motivele să-și manifeste mândria sufletească de care e copleșită.

Problema Cultelor are încă multe aspecte nesoluționate, iar Biserica neamului așteaptă de atâția ani împlinirea revendicărilor ei legitime, cari s'o pună și de fapt în situația de a fi realmente *dominantă*.

Căci s'o recunoaștem, politica bisericească a Statului românesc n'are încă definitiv fixate principiile și directivele ei, ceea ce a făcut ca titularii dela Culte să se conducă în activitatea lor, dealtfel bine intenționată și spornică, mai mult de convingerile

lor personale, adeseori subordonate disciplinei de partid. Astfel s'a putut întâmpla să nu acordăm Bisericii neamului toate acele posibilități legale și materiale, cari s'o reintegreze în misiunea ei tradițională de îndrumătoare spirituală a Statului, iar de altă parte să vedem Cultele minoritare, încă și azi neîncadrate în legea din 1928, dar beneficiind de avantajii exagerate în raport cu ceea ce ele prestează pentru pacea și hotarele României.

A sosit vremea, ca în acord cu Coroana guvernul să traseze jaloanele de beton al unei *politici religioase permanente*, ne-supusă fluctuațiilor interne și injoncțiunilor din afară. Această politică de Stat va trebui să procedeze la afirmarea *primatului spiritual* în viața publică

a României întregite, ocrotind generos toate activitățile creștine cari se desfășoară în sens patriotic, dar îngrijindu-se cu precădere ca *Biserica Neamului* să ajungă stăpânitoarea necontestată a puterilor sufletești ce asigură existența națiunii și biruințele ei de totdeauna.

Încrâștând aceste gânduri, isvorâte din experiențe vechi și realități prezente, speranțele noastre se îndreaptă azi mai sigure ca oricând, spre marele fiu al Bisericii, ajuns titular al Ministerului de Culte.

Îi facem cele mai calde urări, ca susținut de unanimitatea bunilor români, să ducă la izbândă *idealurile religioase* ce-l însuflețesc spre gloria Patriei și slava ortodoxiei naționale.

I. Mateiu.

Un interview important al M. S. Regelui Carol II.

M. S. Regele Carol II a acordat d-lui Easterman, trimis special al ziarului englez „Daily Herald“ un interview important, pe care-l reproducem și în gazeta noastră, pentru informarea clerului.

Suveranul și Guvernul trebuie să conlucreze.

— Nu este actualul guvern, — a întrebat ziaristul, — o dictatură?

Aceasta este o întrebare de bază, v răspuns M. S. Regele; trebuie însă să se înțeleagă că un cuvânt ca dictatura nu poate avea aceeași interpretare universală. El poate însemna ceva într-o țară și cu totul altceva în altă țară. Termenul de democrație nu poate avea în România aceeași aplicare pe care o are în Anglia, unde constituțiunile politice sunt cu totul deosebite. Civilizațiunea noastră s'a dezvoltat într'un timp mai scurt. Țara Dvoastră are o tradiție parlamentară, sentimentele și educațiunea poporului britanic nu sunt a-

celeași ca în România. Din cauza situației partidelor și a stărilor politice la noi, numai Suveranul fiind un element statornic poate ține linia dreaptă între ele. Dacă ați voi să aplicați României cuvântul de dictatură, aceasta poate fi sensul lui și nimic mai mult. Nu este nici o sugestie de dictatură, așa cum o înțelegeți D-voastră. Într'o situație dată este o chestiune pusă conștiinței Mele să judec care anume lucruri sunt rele. Nu este însă în intenția Mea să iau astfel de măsuri pe cari le implică termenul de „dictatură“. Guvernul Meu se întemeiază pe autoritatea și spiritul puterii executive, care este Suveranul și guvernul Său.

În spiritul Constituției noastre este Suveranul și guvernul lucrând împreună.

Sentimentul public este național.

Ziaristul amintind M. S. Regelui că „opinia publică a fost surprinsă

de chemarea la guvern a unui partid în minoritate“, M. S. Regele răspunde:

— Nu știu dacă alegerile reprezentăntă întotdeauna exact opinia publică. Rolul Suveranului este să judece care este cu adevărat sentimentul public. Nu se poate tăgădui că în România acest sentiment public tinde către naționalism. A fost prin urmare mai potrivit cu sentimentul public să chem la putere un partid mai naționalist decât altele. Alegerea Mea nu s'a călăuzit de ceea ce se va spune în alte părți, ci a fost făcută numai pe temeiul nevoilor naționale. Guvernul este de autoritate și cred că aceasta e necesar. Poporul Meu vrea să simtă că este ordine în țară. Nu trebuie să încercați a confunda politica internă cu cea externă. Urmând-o așa cum o conduc acum, procedez foarte democratic.

Cenzura presei.

Am întrebat pe M. S. Regele, scrie ziaristul, despre părerile Majestății Sale asupra cenzurii presei.

— Aceasta nu este un lucru nou în România. Am avut-o timp de patru ani. Nu o aprob în principiu, dar uneori este necesară. Trebuie să țineți seama că presa din România nu este ca presa din Anglia.

Guvernul va menține alianțele.

Revenind la guvernul român M. S. Regele declară:

— Am trecut peste alte partide când am chemat acest guvern, pentru că am luat în considerare interesul țării. În hotărârea Mea, nu se pune chestiunea fascismului sau alte chestiuni de sisteme. Programul intern al guvernului nu atinge alianțele sau politica noastră peste hotare.

Am întrebat pe Majestatea Sa dacă aprobă programul intern al guvernului, — scrie ziaristul.

— Este guverul Meu și trebuie să aibă aprobarea Mea.

FOILETON

Creștinismul ca temelie a vieții sociale.

Noul guvern român și-a început activitatea sub auspiciile devizei „Hristos, Rege și Neam“. Gădesc că nu este un program de muncă mai meritoriu pentru conducătorii unui stat eminent creștin, național cu regim monarhic, decât tocmai cel sintetizat în aceste trei cuvinte. Deși nu se poate încă prevedea, în ce măsură va fi posibilă realizarea devizei programatice, de altfel nici nu este în intenția mea a anticipa păreri, cari pe nimic nu pot fi întemeiate, — constat numai, că faptul este de-o deosebită importanță pentru conjunctura vieții publice dela noi, deosebit de îmbucurător pentru biserica noastră și pentru ori ce bun fiu al țării.

Din analiza devizei „Hristos, Rege și Neam“ rezultă, că munca inspirată din ea, urmează a fi, o tămăduire în spirit creștin a tuturor relor de cari suferim, o primenire a vieții de stat. A satisface postulatele creștine monarhice și naționale, în conducerea unui stat, înseamnă a-l întări în intern sub toate raporturile și a-i întări poziția în angrenajul universal.

Se obiectează de obicei, că pe o deviză îndiferent care ar fi ea, în programul de guvernământ al unui partid politic, nu se poate clădi, deci bucuria în nădejdea de mai bine, este prematură. Fie-ne permis, ca după ori câte desiluzii înregistrate, să dăm mai mult credit cuvântului, cel puțin până la proba contrară. Altcum ar însemna, că răul la noi este iremediabil, și că nici nu se poate presupune strădania de îndreptare.

În cazul dat, legarea unei guvernări de principiile lui Hristos, înseamnă mai mult decât convingerea, că adevărurile creștine sunt singura temelie solidă a vieții sociale, înseamnă angajamentul formal de a lupta pentru impunerea dominației acestora într'o lume a desechilibrului moral, puștiită de necredință și pesimism. În această luptă biserica nu poate fi indiferentă. Trebuie să meargă alături. Colaborând își deservește propriile ei interese. Înțeleg prin biserică nu numai biserica învățătoare, ci complexul tuturor creștinilor, cari cred în puterea reconfortabilă a doctrinei lui Hristos asupra vieții sociale. Se poate angaja ori cine în această luptă, cu convingerea că este pe drumul cel bun, că jertfește interese, muncă, timp pentru triumful supremului ideal uman. Din experiența celor 19 secole rezultă limpede adevărul, că aplicarea principiilor Mântuitorului în reglementarea raporturilor dintre indivizi într'o societate, într'un

neam, într'un stat, înseamnă armonie, ordine, moralitate, evoluție imperturbabilă spre idealul omenesc, adecă inobilitare și purificare de tot ce este rău.

Moralitatea publică în raporturile sociale, bunul după care râvnim cu atâta sete azi, bun care înseamnă, respect față de persoana și bunul semenului, subordonare în fața legilor, dreptate fără excepții, conlucrare benevolă pentru tot ce este nobil, ierarhizarea automată a valorilor în ansamblul social, își au adânc înfipte rădăcinile în creștinism. Dinpotrivă anarhismul moral isvorește din anarhismul necredinței. Ruperea legăturilor morale, cari unesc pe oameni în societate, este rezultatul rușerii legăturilor omului cu Dumnezeu, cu Hristos și doctrina lui. Singură convingerea creștină imprimă legilor morale puterea practică. Voind deci a restabili ordinea socială, în primul rând trebuie restabilită ordinea convingerilor religioase în societate.

Cât de neputincioase s'au dovedit toate celelalte încercări de a contopi într'un mănunchi social indisolubil în sânul căruia să domine amintita ordine morală, chiar și numai pe fiii aceluiaș neam, avem experiența multor mii de ani.

Ce-i poate lega pe oameni între olaltă, încât să se simtă mădulare ale aceluiaș organism, ce viază în lume, sau cel puțin să-i împiedece a se sfâșia între olaltă? Au doară omogenitatea sângelui în-

Chestiunea evrească.

La o întrebare a ziaristului despre chestiunea evrească și unele svonuri despre măsurile ce s'ar lua M. S. Regele a răspuns:

— Chestiunea evreilor din România este un factor principal al situațiunii. Nu se poate desminși că există în țară un puternic sentiment antisemit. În istoria noastră, această chestiune este veche. Măsura ce se va lua, pentru a vorbi despre ea, este în principiu revizuirea cetățeniei evreilor cari au intrat în țară după războiu. Ceeace s'a întâmplat a fost ceva în felul unei invaziuni de evrei ruși și galițieni, intrați ilegal în țară. Numărul lor s'a exagerat. Unii spun că ar fi până la 800.000, dar maximum a fost cam de 250.000 cari au invadat satele și cari nu sunt un element bun. Poate fi socotit cetățean cel care a intrat în țară prin fraudă?

Acei evrei cari au trăit în România înainte de războiu vor rămâne neatînși. Dar acei cari au venit după războiu sunt fără drept legal, decât acel de refugiat. În ce privește pe aceștia, vom lua în considerare

ce trebuie să facem. Nu este vorba de expulzare. Dar sentimentul public este că nu putem da drepturi politice invadatorilor. Nu este nici un motiv de neliniște în străinătate asupra acestei chestiuni. Nu vom fi aspri. Dacă luăm măsuri ce par ne-logice rațiunii engleze și în desacord cu civilizația, nu trebuie să se uite că scopul nostru este de a salva ceea ce rămâne. Este important, să se noteze că evreii în chestiune. — invadatorii — nu intră sub prevederile tratatelor minorităților cari privesc numai pe cetățenii teritoriilor legal transferate ca un rezultat al războiului. În această chestiune ca și în altele, întrebarea ce se pune pentru Mine este dacă să trec peste sau să urmez opinia publică. Cât privește viitorul, hotărârile Mele vor fi bazate pe ceea ce socot că este mai bine pentru țara și poporul Meu.

Nu va fi nici o schimbare în politica noastră de prietenie cu Marea Britanie. Dimpotrivă, legăturile noastre prietenești vor fi întărite.

Răspunsurile înțelepte ale Soveranului nostru au avut un răsunet extraordinar atât în țară cât și în străinătate.

Revendicările Bisericii.

În ședința sa din 13 I. c. Consiliul Central Bisericesc, a hotărât să înainteze guvernului un memoriu de revendicări, cuprinse în următoarele puncte:

1. Redarea revizorilor bisericești suprimați prin reducerile bugetare din trecut și a căror lipsă a produs în ultima vreme, pe lângă unele abuzuri gestionare bisericești, și imixtiunea abuzivă în biserică, contrară principiului autonomiei, a organelor laice de control din stat.

2. Reînființarea posturilor de misionari bisericești.

3. Reorganizarea cancelariilor

lor eparhiale și ordonarea lucrului lor prin reînființarea directorilor de cancelarie.

4. Înmulțirea numărului circumscripțiilor administrative protopopești.

5. Plata de către stat a consistoriilor bisericești în vederea funcționării efective a lor.

6. Reactualizarea proiectului de lege asupra repartiției bugetului cultelor potrivit principiilor proporției numerice.

7. Acțiunea de revizuire a repartiției actuale a pământurilor cu cari s'au înzestrat m-

năstirile, făcută pe alocuri în afară de spiritul legii.

8. Reîntregirea Contenciosului Patriarhiei Române prin redarea de către Ministerul Cultelor a avocaților luați acestui contencios în Aprilie 1937, pentru astfel:

9. Să se poată proceda de către Consiliul Central Bisericesc, la studierea temeinică a tuturor propunerilor ce urmează a se face on. guvern în privința

revizuirii unora din dispozițiile ultimelor legiuri bisericești necerute de biserică și în contradicție cu legile ei organice.

10. Readucerea la salariile din 1932 și a salariilor episcopilor și referenților eparhiali și patriarhali, așa cum s'a făcut cu toate categoriile de salariați publici potrivit hotărârilor în acest sens ale guvernului trecut.

11. Revendicări bugetare și de salarizare a clerului.

Hotărârile Consiliului Central Bisericesc.

Joi 13 I. c. s'a întrunit în Palatul Patriarhal Consiliul Central Bisericesc în ședință plenară, sub președinția Î. P. S. Patriarh Miron.

Au luat parte majoritatea P. S. Episcopii, precum și dnii Silviu Dragomir, ministru; Al. Lapedatu, f. ministru; C. I. Băicoianu, T. P. Păcescu și Pr. C. Dron efori bisericești; general I. Popovici, prof. V. G. Ispir, prof. Ștefan Ciobanu, Teodor Neaga și P. C. consilieri patriarhali Pr. Gh. Velehorschii, Șt. Iordănescu, Dr. A. Crăciunescu și Pr. Butnaru.

Luând în desbatere chestiunea alegerilor eparhiale, cari fusese fixate în cursul lunilor Ianuarie și Februarie a. c., s'a hotărât amânarea acestor alegeri pe întreaga Patriarhie, pentru a se evita coincidența dintre alegerile eparhiale și cele parlamentare, care se bazează tot pe sufragiul universal, înlăturându-se astfel eventualele confuziuni sau fricțiuni păgubitoare intereselor bisericii.

Datele la care se vor face alegerile eparhiale au fost hotărâte astfel: pentru membrii clerici, convocarea colegiului preoțesc electoral se va face în ziua de 15 Martie, urmând ca alegerile să se efectueze pe ziua de 22 Martie a. c.

Pentru alegerea membrilor mireni, convocarea adunărilor parohiale electorale se va face Duminecă 20 Martie iar alegerile se vor efectua în ziua 27 Martie.

Acolo unde din diferite motive nu s'a putut întruni adunarea parohială la această dată, ea se va întruni și va face alegerile în ziua de 3 Aprilie.

Pentru despuierea scrutinelor mirenești s'a fixat data de 9 Aprilie a. c., astfel încât toate alegerile vor fi terminate la dota de 17 Aprilie, cu o săptămână înainte de Dumineca Floriilor.

Hotărârea Consiliului Central Bisericesc a fost adusă telegrafic la cunoștința eparhiilor.

Consiliul a luat apoi o serie de hotărâri de principiu în privința modalităților alegerilor bisericești și a ținerii ședințelor adunărilor eparhiale, hotărâri cari urmează să fie legiferați la timpul potrivit.

Discutându-se apoi chestiunea tipăririi unei ediții populare a Sf. Scripturi, Î. P. S. Patriarh Miron a subliniat necesitatea de a se răspândi în masele populare mai ales Noul Testament și Psalmii, cari pot fi mai ușor pricepute de credincioși, fără peri-

tărită de ideea națională? Nu. Nu înregistrează istoria atâtea acte de desbinare, de trădare, de vârsare de sânge între fiii aceluiaș neam? Nu ne îngrozim noi cei de azi de adâncul prăpăstiilor cari se întrepun nu numai între diferite popoare, dar chiar și între fiii neamului nostru? Trupul națiunii sângerează cumplit, pe urma împerecherilor, neînțelegerilor și conflictelor de fiecare clipă. Urechile noastre sunt surde în fața strigătului de alarmă, care ne poruncește unire, interese mărunte și meschine ne grupează în partide, gata de a începe și susținea cea mai desonorantă luptă de subminare, de invective injurioase bazate chiar și pe minciună, de destrămare națională.

Au doară interesele materiale? Nici odată banul n'a făcut frați. El distruge în suflet orice putere de apropiere între oameni. Unește pe oameni întrucât privirile lor sunt îndreptate spre el. Ei între ei sunt streini, alipiți unul de altul numai în tâmplător și pentru anumit timp. Cel ce ajunge în posesiunea lui, este imediat declarat dușman al celor cari îl râvnesc și nu-l au. Azi unul este dat pradă furiei mulțimii, mâne altul. El dimpotrivă, este agentul ce samănă discordia în societate. Dacă ar fi avut puterea de a uni pe oameni, niciodată coeziunea în societate n'ar fi fost mai pronunțată decât azi, când el are regalitatea absolută în lume. Puterea lui de stăpânire asupra statelor și națiuni-

lor, în artă și știință, este absolută. Ori ce încercare de emancipare este socotită drept nebunie și o înăbușește din fașe. Lui i se închină lumea. El cumpără pe împărați și sclavi, genii și mediocrități, conștiințe nepătate și atitudini dubioase. Cu toate acestea societatea omenească poate niciodată n'a fost atât de fărâmițată și lipsită de unitate precum azi. Om împotriva omului, frate împotriva fratelui, părinte împotriva fiilor, bogat împotriva săracului, stau gata să se sfășie întreolaltă, să se jefuiască, să se împoaste cu tot noroiul batjocurilor triviale.

Sau în fine poate crede cineva că se poate găsi legătura magică dintre oameni în vreuna din ideologiile sociale, ieșite din nebuneasca încercare de a destrăma tot ceea ce a creiat creștinismul până acum? Înșelăciune. La ce rezultate au ajuns socialismul, comunismul, marxismul, bolșevismul? Întronat-au altruismul în lume, sfărâmat-au distanțele dintre clase sociale, dintre oameni? Dimpotrivă nici în păgânismul antic n'a dominat atâtea individualism, mai bine zis egoism. Cei mai fanatici propagandiști ai acestor ideologii nu sunt decât niște abili mânuitori ai cuvântului ademenitor, niște vânători după puterea de stăpânire, de încătușare a libertății individuale. Ajunși în fruntea piramidei, societatea pentru ei este o turmă inconștientă bună de mânat cu biciul. Ori ce drept oprimat, ori ce

părere înghețată pe buze. Da realizează o legătură în societate, este legătura durerii, a suferinței fără glas a morții brutale, care pânzește la fiecare pas.

Toate aceste isme nu pot avea credit, cuvântul lor opiu amețitor, plin de desamăgiri.

Așadar atât experiența istorică, cât și logica sănătoasă ne învață că puterea, viața și sănătatea societății isvorăsc numai din creștinism. Este ridicolă afirmarea atât de mult trimbițată, că creștinismul nu poate aduce lumină în deslegarea problemelor sociale. Celui ce o profesează nu-i putem da decât calificativul de demagog, care speculează credulitatea masselor, desorientate. E gratuită injuria adusă bisericii, că nu cu rugăciuni și predici se rezolvă greutățile vieții sociale. Rugăciunea și predica sunt mijloacele cari au să transforme suflul uman după tipul creștin, și odată încreștinată societatea, toate relele sociale dispar dela sine. Suflul creștin este suprema garanție a progresului social.

Iată de ce deviza „Hristos, Rege și Neam“ întruchipează în sufletele noastre atâtea nădejdi. Aplicată în viață cuprinde o lume întregă de realizări salutare și binefăcătoare obștei românești.

Prof. L. G. MUNTEANU

Cetiți și răspândiți „Viața Ilustrată“

colul de a cădea în abateri dela dreapta credință, din lipsă de suficiență orientare.

De aceea s'au și imprimat deja în Tipografia Cărților Bisericești aceste părți din Sf. Scriptură, într'o ediție nouă, cu preț scăzut.

INFORMAȚIUNI

Spre un congres ecumenic. Se anunță, că dl prof. I. Lupaș, de acord cu Sf. Sinod va începe pregătirile necesare în vederea convocării unui sinod ecumenic care ar urmă să se țină la București, cu participarea delegațiilor Bisericilor ortodoxe din Răsărit. Ar fi unul din succesele istorice ale Bisericii românești. Să ne rugăm lui Dumnezeu pentru realizarea acestui mare eveniment religios. Dificultățile sunt multe, dar ele pot fi biruite prin credință și perseverență.

Convocarea Sf. Sinod. Pe ziua de 25 Februarie I. P. S. Patriarh Miron a convocat pe membrii supremului for bisericesc, pentru examinare canonică a episcopului Maramureșului, care se va alege în 24 Februarie de către Congresul național bisericesc.

Alegerea Episcopului de Maramureș. Consiliul central bisericesc întrunit în ședință plenară în 13 l. c. a hotărât să convoace marele colegiu electoral pentru alegerea noului Episcop de Maramureș pe ziua de 24 Februarie c. Sperăm că data aceasta va rămânea memorabilă în anele Maramureșului prin alegerea fericită ce se va face de reprezentanții autorizați ai Bisericii noastre.

Conferința d-lui prof. Sextil Pușcariu. În ziua de 14 c., ora 6 p. m., a avut loc în sala mică a Colegiului Academiei Regele Carol II. inaugurarea conferințelor Extensiunii universitare de către d. Prof. Sextil Pușcariu. Marele învățat a vorbit cu desăvârșită competență despre: Gândirea lingvistică și gândirea filosofică.

Un public numărös și ales a ascultat cu deosebit interes expunerile originale ale eminentului conferențiar, răsplătindu-l la sfârșit cu aplauze furtunoase.

Icoană și candelă la președinția Consiliului. O delegație a bisericii Sf. Nicolae Crângași din București s'a prezentat dlui prim-ministru Octavian Goga, oferindu-i, prin preotul I. Husariu, originar din Banat, o icoană a Mântuitorului și o candelă de argint, ca să fie așezate în biroul șefului guvernului ca un simbol ocrotitor în activitatea ce o desfășoară pentru neam și lege. Gestul creștinesc a lăsat o profundă impresie în opinia publică.

Măsuri de ieftinirea vieții. Delegația economică a guvernului a ținut săptămâna trecută o ședință de excepțională importanță chiar sub președinția M. S. Regelui Carol II-lea. Obiectul ei a fost luarea măsurilor

I. P. S. Patriarh a arătat apoi realizările importante pe care le-a avut Biserica în cursul anului trecut, exerimându-și nădejdea că se va continua cu reparațiile cuvenite astfel încât să i se dea posibilitatea de a-și împlini mai din plin rolul său.

necesare pentru ieftinirea vieții țărănești. Astfel s'a decis înființarea unui oficiu special pentru distribuirea sării pe un preț scăzut, societatea ovreiască „Discom“ urmând să fie suprimate. Tot așa se va proceda și cu vânzarea bumbacului. Gazul lampant va fi redus cu 1.50 la kg. sub prețul actual. Impozitul agricol se declară desființat pe ziua de 31 Martie c.

Tariful de călători pe toate liniile C. F. R. pentru cl. III se reduce cu 25%. Iată câteva măsuri serioase luate de guvern în folosul populației noastre rurale. Ele vor fi primite cu sinceră bucurie de toate satele românești.

Controlul scrisului bisericesc. În pagina Bisericii din ziarul „Universul“ pâr. Em. Vasilescu publică un foileton, propunând să se înființeze — până la realizarea cenzurii bisericești — un organ de control neobligator pentru scrisul bisericesc. El ar avea să funcționeze pe lângă fiecare Episcopie, urmând să cerceteze cărțile cu conținut teologic sau bisericesc, însă numai pentru acei autori, cari doresc ca scrisul lor să poarte girul moral al Bisericii.

Sugestia aceasta merită să fie discutată mai de aproape de presa bisericească, căci ea poate constitui un bun început pentru disciplinarea scrisului teologic și sporirea prestigiului său.

Biblioteci comuniste. Autoritățile au descoperit că mai multe biblioteci evrești din Basarabia s'au transformat în organizațiuni comuniste clandestine. În aceste biblioteci se făcea propagandă comunistă și se distribuiau cărți și reviste, oprite de autorități să circule în public. Astfel s'a stabilit că bibliotecile Libre étrangère, Vera Kinfeld, Cultura, din Chișinău, Prestem, din Chilia Nouă, Salom Aleh și Munca și Cultura meseriașilor evrei din Ismail, biblioteca cercului „Reuniunea“ biblioteca Ligii culturale evrești din Chișinău și altele similare din Hotin, Soroca, Mărculești, Bălți, Cetatea-Albă, Tatar-Bunar, desfășurau intensă acțiune comunistă, contra siguranței statului.

În urma referatului dlui ministru de interne, prezentat consiliului de miniștri, toate aceste biblioteci au fost închise.

Pomenirea unui gazetar. Secția „Astrei“ din Arad a hotărât să comemoreze în ziua de 23 l. c. pe regretatul gazetar G. Augustini, de origine cehoslovac, care a dus o luptă aprigă în „Tribuna“ lui Ion Slavici din Sibiu pentru drepturile Românilor. Cea mai intensă propagandă a dezvoltat-o în vremea furtunoasă a

Memorandului și a procesului din 1894, distingându-se, alături de marii gazetari ardeleni, prin talent și energie de impetuoasă combativitate. A decedat la 1 Februarie 1900, fiind înmormântat în Arad. La acest act comemorativ vor lua parte și câțiva delegați din Cehoslovacia, prilejuind o frumoasă manifestație de amicitie între cele două națiuni aliate.

Ne asociem cu pietate la această meritată pomenire a vrednicului luptător pentru dreptatea neamului nostru.

In atențiunea preoților. Dl G. Sion, marele mecenat al eparhiei noastre dorind să contribuie în măsură cât mai mare la îmbogățirea colecțiilor Muzeului Eparhial, roagă pe Cucernicii preoți, să binevoiască a-i trimite cărțile vechi, în schimbul cărora le cumpără cărți noi. Adresa: Gh. Sion, Cluj.

Tot în stil injurios. Ne pare rău să constatăm din nou, că gazetarii blăjeni se complac în moravurile vechi de ură și denigrare. În numărul „Unirii“ dela 8 l. c. brodează iarăși câteva coloane de atacuri deplasate în legătură cu discursul I. P. S. Mitropolit Visarion ținut la deschiderea celei dintâi adunări eparhiale a eparhiei de Maramureș. E destul să cităm ca probă numai titlurile articolului, care sună: „Demagogie și minciună. Vlădicia dihoniei la treabă. Rosturile ei prozelitice recunoscute oficial. Vorbe liniștitoare și fapte uluitoare. Misionarii ortodocși amestecă în acțiunea de învrăjpire numele M. S. Regelui.“

Când vor înțelege oare reverendismii, că pe calea aceasta nu servesc de loc interesele de viață ale neamului primejduit din nordul Ardealului?

Monetele de 250 Lei. Constatându-se că percepțiile și administrațiile financiare refuză să primească dela contribuabili monetele de 250 Lei, pe motiv că multe din ele sunt false, Banca Națională a sesizat Ministerul de finanțe. Acesta a dat dispoziții severe tuturor organelor în subordine, îndeosebi administrațiilor de încasări și plăți să primească monetele de 250 Lei la plata impozitelor, arătând că se vor lua sancțiuni contra celor vinovați. Măsura e binevenită mai ales pentru țărâtimea noastră, înșelată de toți pistruiații cămătari.

Al 48-lea ajutor din „Fondul de ajutorare preoțesc“ al Eparhiei noastre s'a acordat familiei fieiertatului preot-paroh Dumitru Anca din Tecsești, decedat la 16 Noemvrie 1937, în suma de 57.600 Lei, iar **al 49-lea ajutor**, în suma de 57.800 Lei familiei fieiertatului preot-paroh Aurel Monda din Bistrița-Bărgăului, decedat la 12 Decemvrie 1937.

Aceste 2 cazuri de moarte sunt al 3 și al 4-lea caz excepțional din anul 1937 și de plătit de membri cu câte 135 Lei fiecare caz.

Al 50-lea ajutor a fost acordat C. Diacon Constantin Dumitrescu, prof. de religie în Alba-Iulia în suma de 15.300 Lei pentru fie iertata soție a C. Sale Maria fostă membră a acestui fond și decedată la 2 Ianuarie a. c.

Consiliul eparhial.

Consiliul eparhial ort. rom. Cluj.

Nr. 8292/1937.

Comunicat oficial.

Către P. C. membrii ai fondului de ajutorare preoțesc.

Plecând dela faptul regretabil întâmplat cu preotul Gheorghe Mureșan din Călărași, protopopiatul Turda, care rămânând în restanță cu cotizațiile sale la „Fondul de ajutorare preoțesc“ vreme de peste 6 luni, în baza Art. 6 din Regulamentul fondului și-a pierdut calitatea de membru, împreună cu toate cotizațiile solvite și orice drept față de acest fond, atragem atențiunea P. C. membri și membre ai fondului de-a fi totdeauna la curent cu achitarea cotizațiilor lor.

De vreme ce cotizațiile reglementare sunt lunare este dela sine înțeles că acelea trebuiesc achitate lună de lună și nu cu întârzieri, cari pot fi împreunate cu pierderea ajutorului, ca'n cazul arătat mai sus.

Cazurile de deces — chiar și cele peste 6 într'un an — se publică îndată în organul oficial de publicitate al Eparhiei „Renașterea“; deci este esclusă orice scuză de necunoștință a situației acestui fond. Pe de altă parte Regulamentul la Art. 4 prevede: „Provocări pentru neplata cotizațiilor la termen nu se dau, ci respectivul membru restanțier încetează de a mai fi membru al fondului conform cu dispoziția prevăzută la Art. 6 lit. c.“ pierzându-se și orice drept față de acest fond.

Cluj, la 15 Ianuarie 1938.

Consiliul eparhial.

Nr. 362—1938.

Comunicat.

Aducem la cunoștință tuturor preoților noștri că ceice doresc să candideze pe listele electorale pentru parlament sunt obligați să ceară în acest scop din bună vreme încuviințare dela Chiriarh. Cel ce va fi ales este obligat să ne aducă la cunoștință numele preotului care îl va înlocui în timpul absenței sale din parohie.

Cluj, la 18 Ianuarie 1938.

Consiliul eparhial.

Nr. 175/1938.

(1) 1—3

Concurs din oficiu.

Se publică concurs pentru ocuparea postului de paroh în parohia de cl. III. Corna, din protopopiatul Abrud, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea“.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela stat.
2. Casă parohială și grădină cu dependințe gospodărești și $\frac{1}{4}$ jugăr de cosit.

3. Onorariile stolare îndatinate.
Cererile de concurs, inzestrate cu documentele de lipsă, se vor înainta Consiliului eparhial în termenul fixat.

Candidații vor prezenta și act de învoire dela P. S. S. Episcopul nostru, fără de care nu vor putea fi luați în candidare.

Candidații cu prealabila incunoștințare a oficiului protopopesesc se vor putea prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu poporul.

Cluj, la 14 Ianuarie 1938.

Consiliul eparhial.

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj.